

สมุดปกขาว:

รับรองเพศสภาพ รู้จัก เข้าใจ (ฉบับยื่นเสนอรัฐสภา)

(ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองเพศสภาพ

การแสดงออกทางเพศสภาพ

และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.

The Gender Identity, Gender Expression,

And Sex Characteristics Act. B.E. 256x (GEN-ACT)

สมุดปกขาว : **รับรองเพศสภาพ**

รู้จัก เข้าใจ (ฉบับยื่นเสนอรัฐสภา)

(ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ. The Gender Identity, Gender Expression, And Sex Characteristics Act. B.E. 256x (GEN-ACT)

ที่ปรึกษาและสนับสนุนการจัดพิมพ์ :

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย (UNDP Thailand)

มูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

สมาคมบุคคลข้ามเพศแห่งประเทศไทย

ผู้เรียบเรียง : กองเลขาขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.
ภายใต้มูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน

บรรณาธิการ : ผศ.ดร.รณภูมิ สามัคคีคารมย์ และคุณอภิญา พดุงโชค

ประสานงาน : คุณอภิญา พดุงโชค

ผู้แปล : คุณแอร เจ็ทระกุล

รูปเล่ม : คุณอริคม หุ่นภักดี

พิมพ์ครั้งที่ 1 : จำนวน 1000 เล่ม

จัดพิมพ์โดย : กองเลขาขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.
ภายใต้มูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน
The Foundation of Transgender Alliance for Human Rights
(Thai TGA) เลขที่ 145/11 ชั้น 3 อาคารริชชี ทาวเวอร์ ถนนเพชรเกษม
แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160
E-mail: info@thaitga.org Web-site: www.thaitga.org
เบอร์ 095-361-5796

ISBN : 978-616-93785-2-5

พิมพ์ที่ : บริษัท ลิตเติล ดอก พรินต์ จำกัด

คำนำ

สมุดปกขาว : รับรองเพศสภาพ รู้จัก เข้าใจ (ฉบับยื่นเสนอรัฐสภา) ของ (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ. The Gender Identity, Gender Expression, And Sex Characteristics Act. B.E. 256x (GEN-ACT) ฉบับนี้เป็นเอกสารที่คณะกรรมการขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ได้ทุ่มเทสรรพกำลัง และให้คาดหวังที่จะมุ่งมั่นให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับสังคมไทยผ่านกฎหมาย โดยที่กองเลขาคณะกรรมการขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ได้รังสรรค์สมุดปกขาวนี้ขึ้นมา เพื่อให้ทุกคนที่ได้อ่านได้รับความรู้ พัฒนาความเข้าใจ และซึมซับซึ่งเป้าหมายปลายทางที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และหวังอย่างยิ่งที่สมุดปกขาวเล่มนี้ จะเป็นสื่อที่ทรงอิทธิพลในการชักชวนให้ทุกคนในสังคมไทย ได้เป็นส่วนหนึ่งของความเปลี่ยนแปลงสังคมไทยเพื่อความเท่าเทียมในความเป็นมนุษย์

คุณภาพการของการขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ. ที่เกิดขึ้น จากความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมจากนี้ไปจะเป็นของทุก ๆ คนในสังคมไทย เพื่อความงดงามของสิทธิในความเป็นมนุษย์

รณภูมิ สามัคคีคารมย์
ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ

สารบัญ

1. ปฐมบท :	ทำไมต้องมี (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้.....	4
2. แก่นสารที่โดดเด่น	ของ (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้.....	10
3. รายละเอียดทุกมาตรา	ใน (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้....	22
4. ใครได้ประโยชน์	จาก (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้.....	56
5. ข้อกังวลที่สังคมมีต่อ	(ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้.....	58
6. ภาศึเครือข่ายและคณะกรรมการฯ		69
7. การมีส่วนร่วมของคุณ.....		73

1

ປຊູມບຫ : ກໍາໄມຕ້ອມມີ
(ຮ່າງ) ພຣະຣາຊບັຍຸຍຸຕິ
ລບັບນີ້

ทำไมต้องมี (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ. The Gender Identity, Gender Expression, And Sex Characteristics Act. B.E. 256x (GEN-ACT)

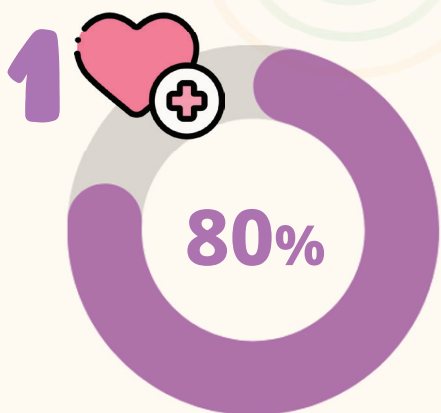
เมื่อบุคคลคนหนึ่งถือกำเนิดขึ้นมาบุคคลจะได้รับ “สถานะบุคคล” ตามที่สังคมกำหนดไว้ ชีวิตจะดำเนินไปมีสิทธิและโอกาสตามแต่สถานะบุคคลของตน สิ่งที่เขาเข้ามากำหนด “สถานะบุคคล” คือ “กฎหมาย” เช่น สังคมไทย กฎหมายเป็นกฎหมายที่ครอบคลุมไว้สองเพศตามเพศสรีระ คือเพศหญิงและเพศชาย กฎหมายกำหนดไว้ว่าผู้ชายทำอะไรได้บ้าง ผู้หญิงทำอะไรได้บ้าง โดยละเลยหลงลืมไปว่า ในสังคมนั้นยังมีระบบเพศสภาพ หรือเพศสภาวะที่หลากหลายและเลื่อนไหลได้ ซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเพศสรีระหรือไม่ก็ได้

ฉะนั้น วันที่คนที่มีเพศสภาพ **LGBTIQNA+** ตระหนักหรือรับรู้ว่าเป็นตัวเอง มีเพศสภาพอะไร และอาจไม่สอดคล้องกับเพศสรีระ จึงเท่ากับว่า วันนั้นคน ๆ นั้น ไม่มีเพศสภาพตามกฎหมายกำหนดให้ใช้อีกแล้ว และวันนั้นเองเท่ากับว่าบุคคล ไม่มีสิทธิในเพศของตนอีกต่อไป และชีวิตของคน ๆ นั้นจึงถูกผลักให้กลายเป็น คนที่แตกต่าง ถูกละเลยถูกรีดรอนสิทธิในการเข้าถึงโอกาส เข้าถึงทรัพยากร ตลอดจนถูกเลือกปฏิบัติ ถูกกลั่นแกล้ง รังแก และเกิดความรุนแรงทั้งทางตรง และเชิงโครงสร้างจากระบบต่าง ๆ ของสังคม

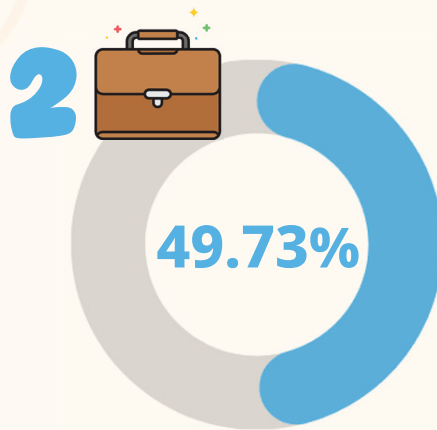
ที่ผ่านมาในสังคมไทยมีการร้องเรียน ฟ้องร้อง การถูกเลือกปฏิบัติและไม่ได้สิทธิ ซึ่งสะท้อนว่ามีความไม่เป็นธรรมทางเพศเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากทว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของการร้องเรียนเป็นรายกรณีไป ทั้งที่ความเป็นจริง รากเหง้าของปัญหาอยู่ที่ “กฎหมาย” ที่ไม่เป็นธรรม สิทธิทางกฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุมถึงมิติของเพศสภาพแต่กลับยึดติดกับเพศกำเนิด

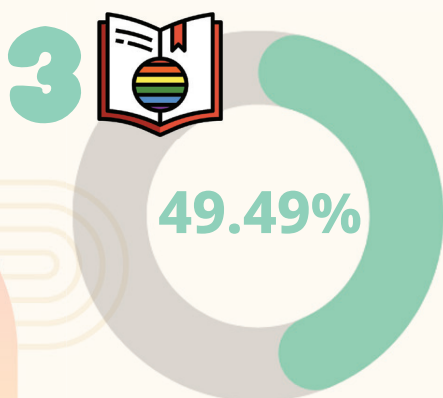
จากรายงานการวิจัยเรื่อง “ความต้องการ ปัญหา อุปสรรคของบุคคลข้ามเพศเนื่องกับการรับรองสถานภาพและคำนำหน้านาม” (Thai TGA, 2558) จากกลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนร่วม 265 คน พบว่า บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต้องพบกับปัญหาการรับรองเพศภาวะทางกฎหมายมี **4 อันดับ** ดังนี้

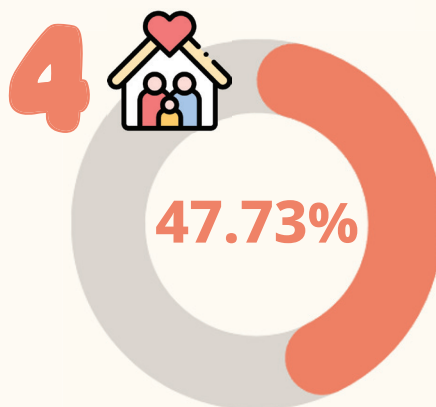
ปัญหาเรื่องสิทธิสุขภาพ
และความมั่นคงทางสังคม

ปัญหาเรื่องการรับเข้าทำงาน

ปัญหาเรื่องข้อกฎหมาย
รับรองเพศภาวะ

ปัญหาเรื่องการยอมรับ
จากคนในครอบครัว

ดังนั้น สิ่งที่จะได้สร้างความยั่งยืน และเข้าถึงโอกาสตลอดจนความปลอดภัย ในการดำรงชีวิต ความมั่นคงทางอาชีพ ตามหลักสิทธิมนุษยชนสากลได้ อย่างแท้จริง คือสังคมไทยต้องมีการบัญญัติกฎหมายนี้ขึ้นเพื่อรับรองสิทธิ ของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และให้สังคมมีความทันสมัยสอดคล้อง กับสถานการณ์โลกที่ต่างยอมรับว่า มนุษย์นั้นมีความเลื่อนไหลทางเพศ และ การเลือกเพศของมนุษย์ไม่ใช่ความป่วยไข้ หากเป็นเจตจำนงเสรีที่มนุษย์คนหนึ่ง พึงทำได้อย่างอิสระ และรัฐมีหน้าที่ปกป้องคุ้มครอง ส่งเสริม

กฎหมายนี้ไม่ได้เป็นการเรียกร้องลอย ๆ หากเกิดขึ้นโดยอิงตามหลักสากล โดยเฉพาะจาก หลักการยอร์กยาการ์ตา (The Yogyakarta Principles) ในประเด็น วิธีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ¹ ตามหลักการที่ว่า

“มนุษย์ทุกคนย่อมเกิดมาโดยอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและ สิทธิต่าง ๆ บรรดาสิทธิมนุษยชนทั้งหมดล้วนมีความเป็นสากล มีความยืดหยุ่น ซึ่งกันและกันไม่สามารถแบ่งแยกจากกันได้ และมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน “วิธีทางเพศ”² (sexual orientation) “อัตลักษณ์ทางเพศ”³ (Gender Identity) เป็นส่วนสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล และจักต้องไม่เป็น เหตุผลของการเลือกปฏิบัติหรือกระทำการุณกรรม”⁴

¹ หลักการนี้เป็นผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน นักนิติศาสตร์ระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาหลักการต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชน ระหว่างประเทศในประเด็นวิธีทางเพศและ อัตลักษณ์ทางเพศ ณ มหาวิทยาลัย Gadjah Made เมืองยอร์กยาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 6-9 พ.ย. 2549 โดยมีประเด็นสำคัญคือการยืนยันมาตรฐานกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในประเด็นวิธีทางเพศและอัตลักษณ์ ทางเพศที่มีผลผูกพันรัฐภาคีให้ปฏิบัติตามพันธกรณีเพื่อสร้างหลักประกันคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ก้าวไปสู่ความเสมอภาค เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

² วิธีทางเพศหรือ sexual orientation หมายถึงการที่บุคคลหนึ่งมีความรู้สึกดึงดูด สนใจ ลึกซึ้งทางอารมณ์ ความรักใคร่ และทางเพศ และในสัมพันธ์ภาพที่มีทั้งลักษณะความใกล้ชิดทางเพศสัมพันธ์ และในทางเพศ ที่มีต่อปัจเจกบุคคล ซึ่งมีเพศสภาพ (gender) ที่แตกต่างไปหรือมีเพศสภาพเดียวกัน หรือมีมากกว่าหนึ่งเพศสภาพ

³ อัตลักษณ์ทางเพศ หรือ Gender Identity หมายถึงประสบการณ์ทางเพศสภาพอันสามารถรู้สึกได้ภายในของแต่ละบุคคล และเป็นของปัจเจกบุคคลซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่ก็ได้กับเพศซึ่งได้ระบุไว้เมื่อแรกเกิด รวมทั้งความรู้สึกของบุคคล ในร่างกายซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ หรือระบบการทำงานของร่างกาย ด้วยวิธีการทางการแพทย์ การศัลยกรรม หรือวิธีการอื่นใด ทั้งที่โดยการตัดสินใจเลือกโดยอิสระ และการแสดงออกต่าง ๆ ทางเพศสภาพ รวมถึง การแต่งกาย คำพูด และกริยาท่าทางต่าง ๆ

⁴ ไพศาล ลิขิตปรีชากุล (ผู้แปล). (2552). The Yogyakarta Principles on the Application of International Human Rights Law in Relation to Sexual Orientation and Gender Identity หลักการยอร์กยาการ์ตา ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในประเด็นวิธีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ, สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.

จากการขับเคลื่อนของภาคีด้านสิทธิทางเพศที่ผ่านมาส่งผลให้สังคมไทย ได้มีการตระหนักยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางเพศในระดับหนึ่ง หากแต่ ยังไม่มีการปรับเปลี่ยนหรือบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อรับรองสิทธิและโอกาส ของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศผ่านการบัญญัติกฎหมายเพื่อรับรอง อัตลักษณ์ทางเพศสภาพและการแสดงออกทางเพศสภาพดังกล่าวแม้จะมี การกล่าวถึงและเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี 2563 ได้มีการเคลื่อนไหว พลักดันอย่างเป็นทางการ⁵ จากสามภาคีหลัก คือ มูลนิธิเครือข่าย เพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน สมาคมบุคคลข้ามเพศแห่งประเทศไทย และสมาคม ฟังสิรุงแห่งประเทศไทย รวมไปถึงภาคีเครือข่ายด้านความหลากหลายทางเพศต่าง ๆ หลากหลายองค์กรทั้งภาคประชาสังคม ภาคการเมือง ภาคราชการที่เกี่ยวข้อง ต่างก็มีความเห็นพ้องต้องกันว่าถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยควรมีการพัฒนา บัญญัติ และขับเคลื่อนกฎหมายนี้ขึ้นมา มิใช่เพียงเพื่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่เพื่อสิทธิโอกาสและสุขภาวะของคนทุกคนในสังคม

⁵ การเสวนา “คำนำหน้า (ร่าง) โทษที่ใช้เรา” อังคารที่ 8 ธันวาคม 2563 ณ ห้องประชุมกรมธรรมการ (สพ) 404 ชั้น 4 อาคารรัฐสภาเทียกกาย เวลา 09.00-12.00 น.”

เมื่อเขาหรือเธอที่เป็น **LGBTIQNA+**
รับรู้ว่าตัวเองมีเพศสภาพอะไร
เท่ากับว่า ณ วันนั้น เขาหรือเธอ
ไม่มีเพศสภาพตามเพศกำเนิดอีกต่อไป
สิทธิจากเพศสภาพนั้นก็อาจจะหายตามไป
จากนั้น เขาหรือเธอยังต้องเผชิญกับการถูกเลือกปฏิบัติ
การถูก Bully สิ่งที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้อย่างตรงจุด
และยั่งยืนที่สุดคือ (ร่าง) พ.ร.บ. ฉบับนี้

กิตตินันท์ รสมรัช (แดนนี่)

กรรมการ GEN-ACT และนายกสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย
งานเสวนาเปิด (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ
การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ....

วันที่ 30 มิถุนายน 2565

“นภัส (Napat)”

2

แก่นสารที่โดดเด่น
ของ (ร่าง) พระราช
บัญญัติฉบับนี้

“การออกกฎหมายฉบับนี้สิ่งที่ยากที่สุดคือ มันเป็นกฎหมายที่เปลี่ยน Mindset ของคนทั้งสังคม เพราะเดิมทีสังคมไทยหรือรวมไปถึงสังคมโลกเคยมองว่าบุคคลที่เป็น LGBTIQNA+ นั้นเป็นบุคคลที่เจ็บป่วยทางจิต แต่ก็เป็นที่รับรู้กันแล้วว่านั้นเป็นความเข้าใจผิด ปัจจุบันองค์การอนามัยโลกได้ชี้แจงประเด็นนี้ไปแล้ว”

พศ.ดร.อารยา สุขสม อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์กองเลขฯ ฝ่ายเขียน (ร่าง) พระราชบัญญัติ เป็นตัวแทนจากมูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชนผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นคนรับหน้าที่นำข้อเสนอจากเครือข่ายต่าง ๆ มาร่างกฎหมายฉบับนี้ได้กล่าวย้มาถึงความยากในการร่าง กระนั้นก็ตาม หลังจากที่ได้มีการร่างออกมาเรียบร้อยแล้วทุกฝ่ายต่างเห็นพ้องต้องกันว่านี้คือกฎหมายที่ก้าวหน้าและทันสมัยรวมถึงตอบสนองความต้องการกับคนทุกกลุ่ม อย่างลงตัว ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่ เป็นกฎหมายที่ One for all โดยกฎหมายฉบับนี้ตั้งอยู่บนหลักสิทธิมนุษยชน 3 เรื่อง คือ

1) สิทธิการรับรองทางกฎหมาย โดยรัฐต้องกำหนดมาตรการรับรองสถานะความเป็นบุคคลให้ตรงกับเจตจำนงในเพศสภาพของบุคคลนั้น โดยไม่ต้องผ่านการรับรองหรือกระบวนการทางการแพทย์ หรือการเข้าสู่กระบวนการรักษาทางจิตเวช

รัฐต้องรับรองสถานะบุคคล โดยไม่ต้องผ่านการแปลงเพศ การรับรองทางการแพทย์หรือกระบวนการปรึกษาทางจิตเวช

2) สิทธิในการคุ้มครองการกระทำที่ไม่ชอบในทางการแพทย์ โดยเฉพาะกับกลุ่มบุคคล Intersex ต้องไม่ถูกบังคับให้เลือกเพศ ถือเป็น การกระทำทราม ละเมิดสิทธิมนุษยชน

3) สิทธิในการจัดให้มีมาตรฐานสูงสุดด้านสุขภาพ รัฐต้องสร้างสิทธิ ในโอกาส และสร้างหลักประกันสุขภาพให้บุคคลเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ อย่างถ้วนหน้า

สำหรับรายละเอียดสาระสำคัญของ (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีรายละเอียดอยู่ **6 หมวด** ทั้ง 6 หมวด อยู่ภายใต้แนวคิด Self - Determination มีประเด็นสำคัญรายหมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 การรับรองและคุ้มครองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคล

โดยสาระสำคัญในหมวดนี้ประกอบด้วย การรับรอง และยืนยันถึงการเคารพหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากลเกี่ยวกับสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ อันประกอบด้วย การรับรองสิทธิในการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย การคุ้มครองบุคคลจากใช้ความรุนแรง และการกระทำที่มีขอบในทางการแพทย์ และการรับรองสิทธิในการเข้าถึงและได้รับการบริการด้านสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุด

บุคคลต้องไม่ถูกบังคับให้เข้าสู่การรับการรักษาในทางการแพทย์

สิทธิในการรับรองทางกฎหมายต้องรับรองตลอดชีวิต

ในหนึ่งชีวิตบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศได้โดยไม่จำกัดครั้ง

หมวดที่ 2 การจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคล

โดยสาระสำคัญในหมวดนี้ ประกอบด้วยเงื่อนไขและกระบวนการจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลทั้งที่บรรลุนิติภาวะ และกรณีของเด็ก ซึ่งตามกฎหมายฉบับนี้กำหนดนิยามคำว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้าตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น ซึ่งการกำหนดนิยามดังกล่าวเป็นไปโดยสอดคล้องกับนิยามที่ปรากฏในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ.1989

ทั้งนี้การจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศได้แยกพิจารณาเป็นสองกลุ่มบุคคล คือ 1) บุคคลที่เป็นเด็ก (อายุน้อยกว่า 15 ปีบริบูรณ์) ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรมไม่ยินยอมต้องให้ศาลเป็นผู้ชี้โดยผ่านกระบวนการศาล 2) บุคคลที่ไม่ใช่เด็ก (อายุมากกว่า 15 ปีบริบูรณ์) ทำได้เลย โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม ห้ามนายทะเบียนเรียกเอกสารนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้กฎหมายมี 2 ประเภท คือ

- ใบสูติบัตรสามารถปรับเปลี่ยนได้เมื่อเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางเพศ ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงการไปแก้ไขใบสูติบัตรเดิม แต่เป็นการไปเพิ่มเติมสูติบัตรใบใหม่ตามอัตลักษณ์ใหม่ ในทางนิติกรรมเปรียบเหมือนการเปลี่ยนชื่อที่ต้องมีใบประจำตัวแบบแสดงชื่อเก่าและชื่อใหม่
- สำเนายทะเบียนบ้าน สามารถแก้ไขได้ตามอัตลักษณ์ใหม่ (เหมือนการเปลี่ยนชื่อ) ห้ามนายทะเบียนเรียกเก็บเอกสารที่ยืนยันอัตลักษณ์นอกเหนือจากนี้ และการจดทะเบียนอัตลักษณ์ใหม่สามารถทำได้ในระยะเวลาไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอในกรณีที่ผู้แจ้งจดทะเบียนอยู่ต่างประเทศ สามารถยื่นผ่านสถานกงสุลไทยในประเทศนั้น ๆ

อายุน้อยกว่า 15 ปีบริบูรณ์
ต้องได้รับความยินยอมจาก
ผู้แทนโดยชอบธรรม หาก
มากกว่า 15 ปีบริบูรณ์ ทำได้เลย

ห้ามนายทะเบียนเรียก
เอกสารอื่นนอกจาก
สูติบัตร และสำเนา
ทะเบียนบ้าน

สำเนาทะเบียนบ้าน
แก้ไขตามอัตลักษณ์ใหม่

ไม่แก้ไขสูติบัตร
แต่เพิ่มสูติบัตร
ใหม่เป็นใบประจำ
ต่อแบบเหมือน
การเปลี่ยนชื่อ

สามารถจดแจ้ง
ได้ภายใน 15 วัน

หมวดที่ 3

การจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ ของบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลาย

โดยสาระสำคัญในหมวดนี้ ประกอบด้วยเงื่อนไขและกระบวนการ
จดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มบุคคลอินเตอร์เซ็กที่เป็นเด็กไว้
เป็นการเฉพาะ เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ประสบปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน
อันมีลักษณะเป็นการเฉพาะและมีความต้องการแตกต่างจากกลุ่มบุคคลอื่น ๆ

ห้ามฝ่าตัดเลือกเพศ หรือกระบวนการอื่นใดที่เป็นการแทรกแซง
โดยปราศจากความยินยอมของเด็ก และเด็กสามารถเลือกเพศด้วยตนเองได้
เมื่ออายุ 12 ปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ เมื่อเด็กที่เกิดมาชี้ชัดว่าเป็นบุคคลอินเตอร์เซ็กให้ระบุ
ในใบสูติบัตรว่า **“เพศทางชีววิทยาที่หลากหลาย”** และระบุเป็น Other/X

**ห้ามเลือกเพศให้เด็ก Intersex
จนกว่าอายุ 12 ปีบริบูรณ์ และ
ต้องให้สิทธิเด็กเลือกเพศเอง**

**ให้ระบุในใบสูติบัตรว่า
“เพศทางชีววิทยาที่
หลากหลาย”**

หมวดที่ 4

การให้ความช่วยเหลือและให้บริการด้านสุขภาพทางเพศ

เนื่องจากร่างกฎหมายฉบับนี้มิได้กำหนดเงื่อนไขให้บุคคลต้องเข้าสู่กระบวนการรักษาทางการแพทย์เพื่อให้ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย แต่หากบุคคลใดมีความประสงค์จะเข้าสู่กระบวนการรักษาทางการแพทย์ด้วยวิธีการผ่าตัด หรือรักษาด้วยฮอร์โมนเพื่อเปลี่ยนแปลงเพศสภาพก็ย่อมสามารถกระทำได้

โดยสาระสำคัญในหมวดนี้ ประกอบด้วยการรับรองสิทธิของบุคคลในการเข้าสู่กระบวนการรักษาทางการแพทย์เป็นไปตามเจตจำนงของบุคคลนั้นอย่างเหมาะสมและปลอดภัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีสิทธิเข้าสู่กระบวนการรักษาทางการแพทย์ทุกประเภท โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในระบบประกันสุขภาพของรัฐด้วย

ไม่ว่าบุคคลนั้นประสงค์เข้าสู่กระบวนการรักษาทางการแพทย์ด้วยการผ่าตัด หรือรักษาด้วยฮอร์โมนเพื่อเปลี่ยนแปลงเพศสภาพ บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิ ดังนี้

- สิทธิที่จะได้รับคำปรึกษาด้านจิตวิทยา
- การสนับสนุนเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางการแพทย์เพื่อยืนยันเพศสภาพโดยนักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญอย่างเหมาะสม
- สิทธิได้รับความช่วยเหลือและได้รับบริการด้านสุขภาพทางเพศโดยถ้วนหน้า

หมวดที่ 5 ผลของการจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ

มีรายละเอียดทั้งหมด 10 มาตรา โดยแต่ละมาตราจะมีผลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น ๆ เช่น กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อให้บุคคลนั้น ๆ มีสิทธิและหน้าที่ตามเพศสภาพที่ตนแจ้งขอได้รับสิทธิอื่น ๆ ในการดำรงชีวิตตามเจตจำนง เช่น สิทธิในการสมรส สิทธิเพื่อเข้าสู่กระบวนการใช้วิธีการทางการแพทย์เพื่อยืนยันเพศสภาพ และระบุข้อมูลเรื่องเพศเป็นกฎหมายคุ้มครองส่วนบุคคล

ผลจากการจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น ทำให้ได้รับสิทธิสวัสดิภาพตามกฎหมายนั้น ๆ

การเปลี่ยนคำนำหน้านามให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศ

สิทธิการคุ้มครองเพศใหม่

กฎหมายคุ้มครองแรงงาน

การยุติการตั้งครรภ์ที่ถูกกฎหมาย

สิทธิลาคลอด

หมวดที่ 6

การป้องกันการเลือกปฏิบัติ และการส่งเสริมความเสมอภาค

โดยมีรายละเอียดเพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งวิถีทางเพศ
อัตลักษณ์ทางเพศสภาพ โดยให้ใช้กฎหมายฉบับนี้บังคับกับภาคเอกชน รวมถึง
หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะทั้งหลาย ตลอดจน
เจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลหรือจัดเก็บ
ข้อมูลทางเพศของบุคคล

**กล่าวโดยสรุป (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้
มีรายละเอียด 30 มาตรา มีหลักการที่สำคัญ
และกล่าวให้ เข้าใจง่าย ๆ ได้ 3 ประการ คือ**

- 1) ตั้งอยู่บนหลักการ Self - Determination
ห้ามมีการบังคับให้ผ่านกระบวนการแปลงเพศ
กระบวนการพิสูจน์ทางการแพทย์ การตรวจ
สุขภาพจิต
- 2) ห้ามมีใครเลือกอัตลักษณ์ทางเพศให้
- 3) เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้เลือกอัตลักษณ์
ทางเพศของตนเองแล้ว ต้องมีการให้บริการ
ตามมาตรฐานทางสาธารณสุขและดำรงชีวิต
อย่างมีสุขภาวะทัดเทียมกับบุคคลอื่น ๆ
ในสังคม

**ผลจากการจดทะเบียน
รับรองอัตลักษณ์ทาง
เพศสภาพ ใช้ป้องกัน
การเลือกปฏิบัติได้**

“

สิ่งที่ยากที่สุด
ในการจัดทำ (ร่าง) กฎหมายฉบับนี้
คือการพยายามเปลี่ยนวิธีคิดของคนทั้งสังคม
ประโยชน์ที่ได้จึงไม่เพียงจะเป็นประโยชน์เฉพาะกลุ่ม
แต่เป็นประโยชน์ของคนทั้งสังคม

”

พศ.ดร.อารยา สุขสม

กองเลขาฯ ฝ่ายเขียน (ร่าง) พระราชบัญญัติ
และอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
งานเสวนาเปิด (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ
การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ....
วันที่ 30 มิถุนายน 2565

**“คำนำหน้านาม
คนข้ามเพศ และ
การแต่งงาน”**

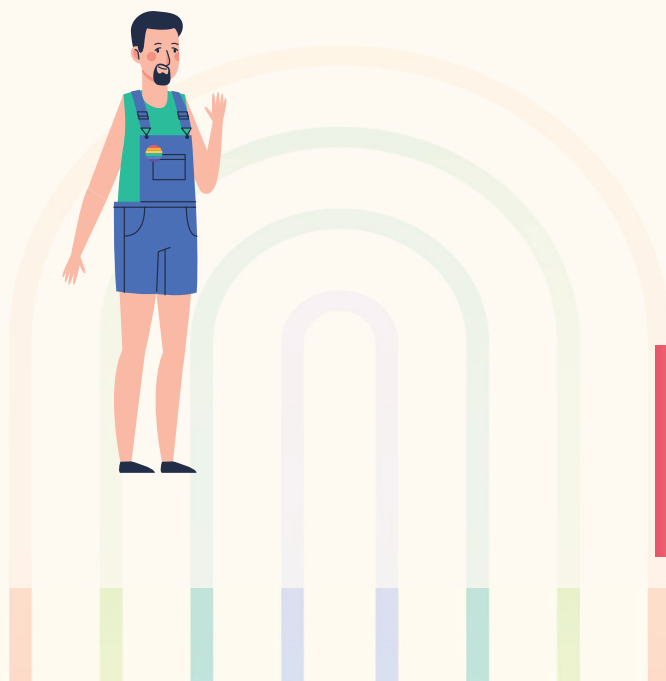

นี่คือกฎหมาย
 ที่สะท้อนการวิวัฒนาการของสังคมไทย
 มากที่สุดฉบับหนึ่ง เป็นกฎหมายที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
 เพราะมีคนทุกภาคส่วนมาช่วยกันทำ
 มาช่วยกันร่าง
 จากแนวคิด ไปสู่การปฏิบัติ
 แม้หนทางจะยังอีกยาวไกล
 แต่นี่คือความสำเร็จระดับหนึ่งของประชาชน

พศ.ดร.รณภูมิ สามัคคีคารมย์

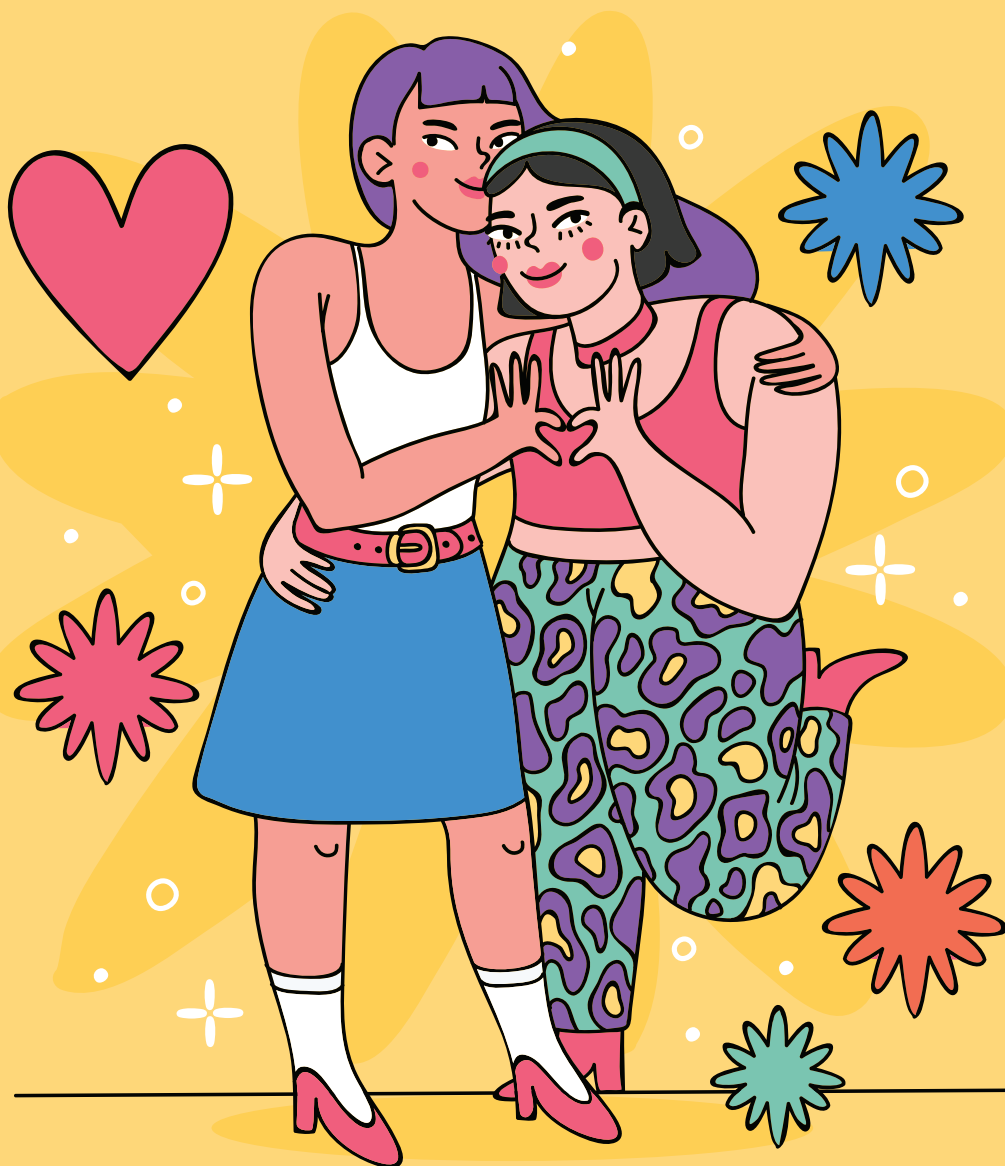
ประธานกรรมการ GEN-ACT
 และประธานมูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน
 งานเสวนาเปิด (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ
 การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ....
 วันที่ 30 มิถุนายน 2565

**“Thailand IDAHOT
 2019 : Political
 Empowerment
 Forum for Change”**

3

รายละเอียด
ทุกมาตราใน (ร่าง)
พระราชบัญญัติฉบับนี้

บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันประเทศไทยมีการรับรองสถานภาพทางกฎหมายของบุคคลซึ่งจำแนกตามเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น ส่งผลทำให้บุคคลซึ่งมีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพแตกต่างจากเพศกำเนิด หรือมีการแสดงออกทางเพศสภาพแตกต่างไปจากอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคลนั้น หรือเป็นเพราะบุคคลนั้นมีเพศสรีระมากกว่าหนึ่งแบบ ได้กลายเป็นกลุ่มเป้าหมายจากการถูกเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมในพื้นที่สาธารณะอย่างกว้างขวาง อาทิ การจ้างงาน การเข้ารับบริการด้านสาธารณสุข การได้รับสวัสดิการสังคม การศึกษา การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ฯลฯ ตลอดจนได้รับการปฏิบัติจากบุคคลอื่นอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม สภาพการณ์ดังกล่าวเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทย ขาดมาตรการทางกฎหมายในการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ คุณลักษณะทางเพศ ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดสิทธิและหน้าที่ตามหลักการแสดงเจตจำนงของบุคคล (Self-Determination) สมควรให้มีกฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองจากการถูกเลือกปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ เชื้อนไข และผลในทางกฎหมายของการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศตามเจตจำนงของบุคคลเหล่านั้น อันเป็นการสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากลตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง ร่างพระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“**เพศ**” หมายความว่า ลักษณะเพศทางชีววิทยาของบุคคลซึ่งบ่งชี้ว่า บุคคลนั้นเป็นเพศชาย เพศหญิง หรือเป็นบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลาย

“**เพศสภาพ**” หมายความว่า บทบาทความเป็นชาย ความเป็นหญิง หรือ บทบาทความเป็นเพศสภาพในกรณีอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากการสร้างและให้ความหมาย โดยสังคม ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้และอาจมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละสภาพสังคมและวัฒนธรรมนั้น

“วิถีทางเพศ” หมายความว่า การที่บุคคลหนึ่งมีความรู้สึกถึงจุดสนใจ ลึกซึ้ง ทั้งทางอารมณ์ ความรักใคร่และทางเพศ และในสัมพันธภาพที่มีทั้ง ลักษณะความใกล้ชิดกันทางเพศสัมพันธ์และในทางเพศ ที่มีต่อปัจเจกบุคคลซึ่งมี เพศสภาพที่แตกต่างไป หรือมีเพศสภาพเดียวกัน หรือมีมากกว่าหนึ่งเพศสภาพ

“อัตลักษณ์ทางเพศสภาพ” หมายความว่า ประสบการณ์ทางเพศ สภาพอันสามารถรู้สึกได้ภายในของแต่ละบุคคลและเป็นของปัจเจกบุคคล ซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่ก็ได้กับเพศซึ่งได้ระบุไว้เมื่อแรกเกิด รวมทั้งความรู้สึก ของบุคคลในร่างกายซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ หรือระบบ การทำงานของร่างกาย ด้วยวิธีการทางการแพทย์ การศัลยกรรม หรือวิธีการอื่นใด ทั้งที่โดยการตัดสินใจเลือกโดยอิสระ และการแสดงออกต่าง ๆ ทางเพศสภาพ รวมถึงการแต่งกาย คำพูด และกริยาท่าทางต่าง ๆ

“การแสดงออกทางเพศ” หมายความว่า การนำเสนอเพศสภาพ ของบุคคลผ่านการแสดงออกทางกายภาพรวมถึงการแต่งกาย การไว้ทรงผม การสวมเครื่องประดับ การแต่งแต้มใบหน้า และกริยาท่าทาง การใช้วาจา พฤติกรรมการแสดงออก การอ้างอิงถึงชื่อและความเป็นตัวตนของบุคคล ทั้งนี้ การแสดงออกทางเพศสภาพ ถือเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ

“คุณลักษณะทางเพศ” หมายความว่า ลักษณะทางชีววิทยาของบุคคล ที่แสดงให้เห็นถึงเพศสรีระ เช่น ฮอร์โมนเพศ ต่อมเพศ รูปแบบสารพันธุกรรม ระบบฮอร์โมนเพศ รวมไปถึงลักษณะทางร่างกายของบุคคล หรือลักษณะอื่นใด ที่บ่งชี้ได้ว่าบุคคลนั้นเป็นเพศชาย เพศหญิง หรือเป็นบุคคลที่มีลักษณะเพศ ทางชีววิทยาที่หลากหลาย

“เครื่องหมายระบุเพศสภาพ” หมายความว่า คำหรือเครื่องหมาย ที่บุคคลถูกบันทึกว่ามีเพศสภาพตามเอกสารทางกฎหมาย อาทิ ทะเบียนบ้าน บัตรประชาชน หนังสือเดินทาง หรือเอกสารอื่นใดที่กฎหมายกำหนดไว้

“ผู้ยื่นคำขอ” หมายความว่า บุคคลที่ประสงค์ยื่นคำขอระบุเพศและชื่อตัว รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของตน

“คำขอ” หมายความว่า คำขอระบุเพศและชื่อตัว รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของบุคคล

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้าตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น

“ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร” หมายความว่า ข้อมูลตัวบุคคลเกี่ยวกับ ชื่อตัว ชื่อสกุล เพศ วันเดือนปีเกิดและตาย สัญชาติ ศาสนา ภูมิลำเนา สถานะการสมรส วุฒิกการศึกษา ชื่อบิดามารดาหรือผู้รับบุตรบุญธรรม ชื่อคู่สมรส และชื่อบุตร และข้อมูลอื่นที่จำเป็นเพื่อการดำเนินงานทะเบียนต่าง ๆ ในกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“ชื่อตัว” หมายความว่า ชื่อตัวตามกฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“การให้ความช่วยเหลือและให้บริการด้านสุขภาวะทางเพศ” หมายความว่า การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา การแจ้งข้อมูลที่เป็นและให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางการแพทย์เพื่อยืนยันเพศสภาพ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่กระบวนการทางการแพทย์แก่บุคคล โดยถ้วนหน้า

“ศาล” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัว

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วย
คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

“ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
ตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงแรงงาน รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้ง
พนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศ เพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การรับรองและคุ้มครองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคล

มาตรา ๕ บุคคลย่อมมีสิทธิในการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามกฎหมาย และมีเสรีภาพในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพที่ตนเป็นอยู่ รวมทั้งต้องได้รับการรับรองชื่อตัว ภาพถ่าย และเพศที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของตนในเอกสารแสดงตน

สิทธิในการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามกฎหมายของบุคคลจะต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายตลอดเวลา

มาตรา ๖ บุคคลทุกคนจะต้องไม่ถูกบังคับให้เข้าสู่กระบวนการรักษาทางการแพทย์ไม่ว่าจะเป็นวิธีการผ่าตัดแปลงเพศทั้งหมดหรือบางส่วน รวมถึงการรักษาด้วยวิธีการใช้ฮอร์โมน หรือวิธีการรักษาทางจิตวิทยาหรือทางการแพทย์อื่นใดเพื่อเป็นเงื่อนไขในการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามกฎหมาย

หมวด ๒

การจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคล

มาตรา ๗ บุคคลที่มีอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ ย่อมมีสิทธิในการยื่นคำขอเพื่อระบุเพศและชื่อตัว รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของตนได้

มาตรา ๘ การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพจะต้องกระทำบนพื้นฐานของเจตจำนงของบุคคลโดยปราศจากการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพื่อให้ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพในทางกฎหมาย โดยเอกสารประกอบการยื่นคำขอ ให้มีดังนี้

(๑) สำเนาใบสูติบัตรของผู้ยื่นคำขอ

(๒) เพศและหรือเครื่องหมายระบุเพศสภาพ ที่ผู้ยื่นคำขอต้องการให้ปรากฏในบัตรประจำตัวประชาชนและเอกสารทางราชการเพื่อแสดงตนอื่น ๆ ได้แก่ การระบุเพศชาย ในกรณีที่บุคคลแสดงเจตจำนงว่าตนมีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพเป็นชาย หรือเพศหญิง ในกรณีที่บุคคลแสดงเจตจำนงว่าตนมีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพเป็นหญิง และการระบุเพศกรณีอื่น ในกรณีเป็นบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลาย หรือบุคคลซึ่งมีเพศสภาพที่หลากหลาย รวมถึงบุคคลซึ่งมีเพศสภาพที่ไม่ได้อยู่ในระบบสองเพศ

(๓) ชื่อตัวตามความประสงค์ของผู้ยื่นคำขอ ซึ่งต้องไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล

(๔) เอกสารอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้นายทะเบียนเรียกเอาเอกสารทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองทางจิตเวชหรือจิตวิทยาจากผู้ยื่นคำขอ ตลอดจนหลักฐานอื่นใด นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้

มาตรา ๙ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอและเอกสารประกอบคำขอแล้ว จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗ และมาตรา ๘ ให้นายทะเบียนทำการแก้ไขข้อมูลเพศและชื่อตัวในใบสูติบัตร รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของผู้ยื่นคำขอ ทั้งนี้ ให้การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพมีผลในทางกฎหมายนับแต่วันที่มีการแก้ไขในใบสูติบัตรของผู้ยื่นคำขอ

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับคำขอหรือไม่ดำเนินการตามคำขอ ให้ผู้ยื่นคำขอมีสสิทธอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนผู้ทำคำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอ การพิจารณาคำขอ ตลอดจน การยื่นอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ให้กงสุลไทยหรือข้าราชการสถานทูตไทยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน มีหน้าที่รับผิดชอบ การจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคลที่มี ขึ้นนอกราชอาณาจักรสำหรับผู้มีสัญชาติไทย คนต่างชาติได้รับอนุญาตให้มี ที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และคนต่างชาติหรือ คนไร้สัญชาติที่ถือเอกสารการเดินทางที่รัฐบาลไทยเป็นผู้ออกให้

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่บุคคลมีความประสงค์จะระบุว่าตนเป็นเพศชาย หรือเพศหญิงให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของตน ในใบสูติบัตร ย่อมสามารถกระทำได้โดยการระบุเพศตามความประสงค์นั้น ไว้ในบันทึกแนบท้ายใบสูติบัตร

บุคคลย่อมมีสิทธิขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลในใบสูติบัตรโดยการระบุว่า ตนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลายนอกเหนือจากเพศชาย และเพศหญิง

หลักเกณฑ์และวิธีการแก้ไขข้อมูลในใบสูติบัตรตามวรรคหนึ่งและ วรรคสองให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ บุคคลย่อมมีสิทธิขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและชื่อตัว รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพตามมาตรา ๘ (๒) และ (๓) เพื่อออกบัตรประจำตัวประชาชนฉบับใหม่รวมถึงเอกสารทางราชการอื่น ๆ เพื่อแสดงตนให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพปัจจุบัน และชำระค่าธรรมเนียมอันเกี่ยวกับการดำเนินการออกเอกสารทางราชการฉบับใหม่เพื่อเปลี่ยนแปลงเพศและชื่อตัวของบุคคลนั้น

มาตรา ๑๓ ในกรณีบุคคลนั้นมีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ การยื่นคำขอระบุเพศและชื่อตัวในใบสูติบัตร รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงสามารถกระทำได้ โดยจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม เมื่อนายทะเบียนเห็นว่า การยื่นคำขอและเอกสารประกอบคำขอดังกล่าวถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและชื่อตัวของบุคคลในใบสูติบัตร รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของบุคคลนั้นต่อไป

ในกรณีที่การให้ความยินยอมของเด็กขัดหรือแย้งกับความเห็นของผู้แทนโดยชอบธรรม ให้เด็กมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากอัยการ โดยให้อัยการเป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้นายทะเบียนทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและชื่อตัวในใบสูติบัตร รวมถึงข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของบุคคลนั้น ซึ่งการพิจารณาของศาลต้องพิจารณาตามหลักผลประโยชน์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก โดยจะต้องชั่งน้ำหนักที่เด็กจะได้รับประโยชน์โดยคำนึงถึงอายุและวุฒิภาวะของเด็กด้วย ทั้งนี้ ให้คำสั่งของศาลเป็นที่สุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแล้ว ให้นายทะเบียนทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและชื่อตัวของบุคคลในใบสูติบัตร รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของบุคคลนั้นต่อไป

หมวด ๓

การจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ ของบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลาย

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ทำการผ่าตัดเพื่อเลือกเพศ และหรือใช้กระบวนการผ่าตัดในการแทรกแซงลักษณะทางเพศของเด็กจนกว่าบุคคลนั้นจะแสดงความยินยอมได้ด้วยตนเอง และหากเด็กมีความประสงค์จะเข้าสู่กระบวนการผ่าตัดเพื่อเลือกเพศ การให้ความยินยอมจะต้องกระทำโดยผ่านทางผู้แทนโดยชอบธรรมในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง จนเป็นเหตุให้เด็กเสียอวัยวะสืบพันธุ์หรือความสามารถสืบพันธุ์ ให้ผู้นั้นมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗ (๒) ของประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าเด็กเกิดมาเป็นบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลาย ให้ระบุว่าบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลายในใบสูติบัตรจนกว่าบุคคลนั้นจะแสดงความยินยอมได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ การระบุเพศของเด็กที่เกิดมามีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลายในบัตรประจำตัวประชาชนและเอกสารทางราชการเพื่อแสดงตนอื่น ๆ ให้ระบุว่าบุคคลอื่น

มาตรา ๑๖ บุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลายซึ่งมีอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ ย่อมมีสิทธิในการยื่นคำขอเพื่อระบุเพศและชื่อตัวในใบสูติบัตร รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของตนได้

ในกรณีบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลายนั้นมีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ การยื่นคำขอระบุเพศและชื่อตัวในใบสูติบัตร รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงสามารถกระทำได้ โดยจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม เมื่อนายทะเบียนเห็นว่าการยื่นคำขอและเอกสารประกอบคำขอดังกล่าว

ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและชื่อตัว
ของบุคคลในใบสูติบัตร รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียน
ประวัติราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนง
ของบุคคลนั้นต่อไป หากการให้ความยินยอมของเด็กขัดหรือแย้งกับความเห็น
ของผู้แทนโดยชอบธรรม ให้เด็กมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากอัยการ โดยให้
อัยการเป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้นายทะเบียนทำการเปลี่ยนแปลง
ข้อมูลเพศและชื่อตัวในใบสูติบัตร รวมถึงข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้สอดคล้อง
กับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของบุคคลนั้น ซึ่งการพิจารณาของศาล
ต้องพิจารณาตามหลักผลประโยชน์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก โดยจะต้องชั่งน้ำหนัก
ที่เด็กจะได้รับประโยชน์โดยคำนึงถึงอายุและวุฒิภาวะของเด็กด้วย ทั้งนี้ ให้คำสั่ง
ของศาลเป็นที่สุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแล้ว ให้นายทะเบียนทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและ
ชื่อตัวของบุคคลในใบสูติบัตร รวมถึงเครื่องหมายระบุเพศสภาพในข้อมูลทะเบียน
ประวัติราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนง
ของบุคคลนั้นต่อไป

หมวด ๔

การให้ความช่วยเหลือและให้บริการด้านสุขภาพทางเพศ

มาตรา ๑๗ บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับคำปรึกษาทางด้านจิตวิทยา และได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางการแพทย์เพื่อยับยั้งเพศสภาพ โดยนักจิตวิทยาและผู้ให้บริการด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม รวมถึงการวินิจฉัย ตามความจำเป็นด้วย ทั้งนี้ การเข้าสู่กระบวนการให้ความช่วยเหลือและบริการ ด้านสุขภาพทางเพศย่อมเป็นไปตามเจตจำนงของบุคคลนั้น

มาตรา ๑๘ บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในการเข้าถึงและได้รับบริการ ด้านสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุด และมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือและได้รับบริการ ด้านสุขภาพทางเพศโดยถ้วนหน้าทั้งนี้ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือ และบริการด้านสุขภาพทางเพศให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

หมวด ๕

ผลของการจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ

มาตรา ๑๙ ให้ผู้ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและชื่อตัวในใบ สุตินบัตร รวมถึงข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร มีสิทธิใช้คำนำหน้านามที่สอดคล้อง กับอัตลักษณ์ทางเพศของตน ตลอดจนมีสิทธิและหน้าที่ตามอัตลักษณ์ทางเพศนั้น ในกรณีที่ผู้นั้นเป็นบุคคลที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาที่หลากหลายรวมถึง บุคคลซึ่งมีเพศสภาพที่ไม่ได้อยู่ในระบบสองเพศให้ระบุเป็นเพศกรณีอื่น โดยไม่ต้องระบุคำนำหน้านาม และให้มีสิทธิและหน้าที่ในฐานะเป็นบุคคลตามกฎหมาย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการกำหนดคำนำหน้านามตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยคำนำหน้านาม ของบุคคล

มาตรา ๒๐ การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อ

(๑) สถานะการเป็นคู่สมรสที่ได้มาก่อนหน้าการจดทะเบียนสมรสภายใต้เงื่อนไขตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เว้นแต่คู่สมรสจะได้ตกลงไว้เป็นอย่างอื่น

(๒) สถานะการเป็นบิดามารดาที่ได้มาด้วยผลของกฎหมาย การจดทะเบียนรับรองบุตร การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม และโดยผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล เว้นแต่บุคคลผู้มีสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพจะได้ขอให้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนหรือได้ร้องขอต่อศาลภายหลังจากการจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของตนแล้ว

(๓) สิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการเป็นผู้รับมรดกตามกฎหมายที่ได้รับมาก่อนวันที่บุคคลได้รับมาก่อนการจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคล

(๔) สิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการเป็นผู้ทำปณิกรรมได้รับมาก่อนการจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคล

(๕) สิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่ผูกพันต่อบุคคลภายนอกที่จะบังคับเอาได้ในทางแพ่ง

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่บุคคลนั้นได้รับการศัลยกรรมเปลี่ยนเพศทั้งหมดแล้ว ให้อวัยวะเพศใหม่ที่เกิดขึ้นจากการศัลยกรรมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายอาญาตามการกำหนดเจตจำนงในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคล

มาตรา ๒๒ บุตรที่เกิดจากบุคคลที่ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ ให้เป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายด้วยการจดทะเบียนรับรองบุตร

ให้นำกฎหมายคุ้มครองแรงงานในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิลาเพื่อการคลอดบุตร และสิทธิอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้ โดยอนุโลมกับการตั้งครรภ์ของบุคคลที่ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓ บุคคลย่อมมีสิทธิลาตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานเพื่อเข้าสู่กระบวนการใช้วิธีการทางการแพทย์เพื่อยืนยันเพศสภาพ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ บุคคลที่ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพมีสิทธิเข้าถึงบริการทำแท้งที่ปลอดภัยภายใต้เงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ชายหรือหญิง ที่ได้รับการจดทะเบียนรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว และมีความประสงค์จะจดทะเบียนสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้คู่สมรสทั้งสองฝ่ายแสดงความยินยอมที่จะจดทะเบียนสมรสกันโดยเปิดเผยต่อหน้านายทะเบียนและให้นายทะเบียนบันทึกการให้ความยินยอมนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่บุคคลมีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและชื่อตัวในใบสูติบัตรรวมถึงข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรใหม่หลังจากที่มีการยื่นคำขอเพื่อเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศไปแล้ว ย่อมสามารถกระทำได้โดยให้นายทะเบียนทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศและชื่อตัวในใบสูติบัตร รวมถึงข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามเจตจำนงของบุคคลนั้น ภายใต้หลักการคุ้มครองสิทธิในการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามกฎหมายของบุคคลที่จะต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายตลอดเวลา

มาตรา ๒๗ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเพศและชื่อตัวบุคคลในใบสูติบัตร รวมถึงข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร เป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเพศและชื่อตัวบุคคลตาม ใบสูติบัตรเดิมของผู้ยื่นคำขอแก่บุคคลใดจนกว่าจะได้รับความยินยอมจากผู้ยื่นคำขอซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้เป็นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด ๖

การป้องกันการเลือกปฏิบัติและการส่งเสริมความเสมอภาค

มาตรา ๒๙ สิทธิในการกำหนดอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้

ห้ามมิให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติใด ๆ ที่มีผลต่อการจำกัดหรือควบคุมการใช้สิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคล ตลอดจนการตีความและการบังคับใช้หลักเกณฑ์ใด ๆ จะต้องเป็นไปเพื่อให้ความเคารพต่ออัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศ และคุณลักษณะทางเพศของบุคคล

ทั้งนี้ ให้การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งวิถีทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศ และคุณลักษณะทางเพศของบุคคล เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งเพศ และให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามกฎหมายว่าด้วยความเท่าเทียมระหว่างเพศด้วย

มาตรา ๓๐ บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับภาคเอกชน รวมถึงหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะทั้งหลาย ตลอดจนเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาข้อมูลส่วนบุคคล หรือจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเพศของบุคคล

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

Notes on Principles and Rationale Gender Identity, Gender Expression, and Sex Char- acteristics Recognition Bill, B.E.

Principles

To have a law on recognition of gender identity, gender expression, and sex characteristics

Rationale

At present, Thailand recognizes only the legal status of people classified as male and female, causing people whose gender identity or gender expression differs from their gender identity assigned at birth or individuals born with any of several physical sex characteristics to become a target group for widespread unfair discrimination in various settings such as employment and access to healthcare services, social welfare, education, justice, etc., as well as being treated improperly by others. This situation is the result of Thailand's lack of legal measures to recognize these people's gender identity, gender expression, and sex characteristics, which affects the determination of their rights and duties under the self-determination principle. Therefore, it is expedient to pass legislation to protect these groups of people from discrimination, as well as to define the criteria, conditions, and legal implications of recognizing gender identity, gender expression, and sexual characteristics in accordance with international human rights standards to which Thailand is a signatory. Hence, it is necessary to enact this Bill.

Gender Identity, Gender Expression, and Sex Characteristics Recognition Bill, B.E.

Whereas having a law recognizing gender identity, gender expression, and sex characteristics is deemed expedient.

Section 1 This Act shall be called “Act on Recognition of Gender Identity, Gender Expression, and Sex Characteristics, B.E.”

Section 2 This Act shall enter into force one hundred and twenty days after its publication in the Government Gazette.

Section 3 In this Act,

“**Sex**” refers to the biological sex of an individual that indicate whether they are male, female, or intersex.

“**Gender**” refers to masculinity, femininity, or other gender roles that society creates and assigns to a person. This is subject to change and may vary depending on the individual socio-cultural context.

“**Sexual Orientation**” refers to each person’s capacity for profound emotional, affectional, and sexual attraction to, and intimate and sexual relations with, another person, who may have different or the same sex, or a person born with more than one sex.

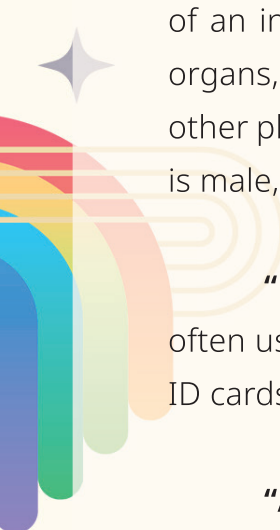
“Gender Identity” refers to a person’s deeply felt internal and individual experience of their gender, seeing themselves as male, female, a blend of both or neither. Gender identity can be the same as, or different from, a person’s sex assigned at birth. It also involves how a person feels about their body, which may include a change in appearance or body system induced by medical, surgical, or any other method chosen by individuals, as well as their gender expressions, such as dress, speech, and behavioral patterns.

“Gender Expression” refers to a person’s presentation of their gender through physical appearance – including dress, hairstyles, accessories, cosmetics – and mannerisms, speech, behavioral patterns, names, and personal references. Gender expression is deemed as part of a person’s gender identity.

“Sex Characteristic” refers to the biological characteristics of an individual that are indicative of their sex, such as sexual organs, gonads, genetic material, hormonal systems, as well as other physical characteristics that can indicate whether a person is male, female, or intersex.

“Gender marker” indicates a person’s gender that is often used in administrative records such as house registration, ID cards, passports, or other official documents.

“Applicant” refers to a person who wishes to submit an application for identifying gender and name, as well as a gender marker in civil registration that reflects their self-determined gender identity.

“Application” refers to a request made by a person who wishes to specify gender, name, and a gender marker in civil registration that reflects their self-determined gender identity.

“Child” refers to a person under the age of 18, unless they have reached the age of majority under the applicable law.

“Civil registration” refers to personal information relating to a person’s name, family name, gender, date of birth and death, nationality, religion, domicile, marital status, educational background, names of parents or adoptees, names of spouses, children’s names, and other information required for various civil registration proceedings under the applicable law.

“Name” refers to a person’s first name under the applicable law.

“Registrar” refers to a registrar under the applicable law.

“Gender-affirming healthcare” refers to services that provide counseling, necessary information, and medical support to affirm a person’s gender, as well as other assistance resulting from medical procedures.

“Court” refers to the Juvenile and Family Court.

“Office” refers to the Office of People’s Rights Protection and Legal Assistance, which is a government agency under the Office of the Attorney General.

“Personal Data” refers to personal data in accordance with the Personal Data Protection Act.

“Data controller” refers to a personal data controller under the applicable law.

“Minister” refers to the Minister in charge according to this Act.

Section 4 Authorizing the Ministers of the Interior, Public Health, Foreign Affairs, and Labor to act under this Act and appoint competent officials as well as issue Ministerial Regulations and announcements to carry out the provisions of this Act.

The Ministerial Regulations or announcements referred to in paragraph one shall take effect upon publication in the Government Gazette.

Chapter 1

Recognition and Protection of a Person's Gender Identity

Section 5 A person shall have the right to be registered for gender recognition, to align their body with their gender, and to have their name, photograph, and gender recognized on identification documents in accordance with their gender identity.

The right of a person to be registered for gender recognition shall be protected by law at all times.

Section 6 No one must be forced to undergo any medical procedures, including gender-affirming surgery, hormone therapy, or any other psychological or medical treatment, as a condition for receiving legal gender recognition.

Chapter 2

Registration of A Person's Gender Recognition

Section 7 Individuals who have reached the age of fifteen shall have the right to submit an application to specify their gender, name, and gender marker in their civil registration records, in accordance with their self-determined gender identity.

Section 8 Gender recognition must be based on an individual's self-determination, without imposing any conditions or requirements, in order to obtain legal recognition of gender identity. The supporting documents required for submitting an application shall include the following:

(1) A copy of the applicant's birth certificate.

(2) The desired sex and/or gender marker to be displayed on the national identification card and other official documents, which include specifying "Male/M" in the case where the individual identifies as male, "Female/F" in the case where the individual identifies as female, and "Other/X" in the case where the individual identifies as intersex or individuals with gender-diverse identities, including those who identify as non-binary.

(3) The desired personal name of the applicant, which must not violate laws regarding personal names.

(4) Other documents as specified in the Ministerial Regulations.

The registrar is not permitted to request medical documents relating to psychiatric or psychological certificates from the applicant, as well as any other evidence beyond what is specified in this law.

Section 9 The registrar is required to complete the request's consideration within fifteen days of receiving the request and supporting documents from the applicants.

Following compliance with the criteria outlined in Sections 7 and 8, the Registrar shall correct the applicant's gender and name information on their birth certificate, as well as their gender marker in the civil registration, to be consistent with the applicant's gender identity. Their gender recognition will be effective as of the date the applicant's birth certificate is amended.

If the registrar issues an order refusing to accept or act on the request, the applicant shall have the right to appeal to the registrar issuing the order within fifteen days of receiving notification of such order.

In this regard, the rules and procedures for submitting an application for consideration, filing an appeal, and appealing consideration should comply with the Ministerial Regulations.

Section 10 A Thai consul or embassy official designated by the Minister of Foreign Affairs as a registrar is in charge of registering Thai nationals living outside the Kingdom for gender recognition. Foreign nationals or stateless persons holding Thai government-issued travel documents are permitted to reside in the Kingdom under immigration law.

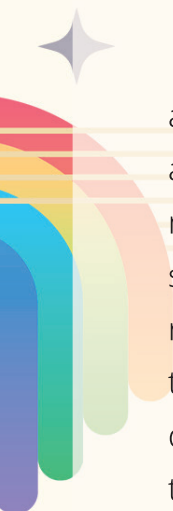
Section 11 In the case where an individual wishes to specify their gender as male or female to align with their self-identified gender identity on the birth certificate, it can be done by indicating the desired gender in the supplementary record attached to the birth certificate.

An individual shall have the right to request the amendment of information on the birth certificate by specifying themselves as intersex other than male and female.

The criteria and procedures for amending information on the birth certificate in accordance with the first and second paragraphs shall comply with the regulations set forth in the Ministerial Regulations.

Section 12 An individual shall have the right to request the amendment of gender and personal name information, as well as the gender marker as specified in Section 8(2) and (3), in order to obtain a new national identification card and other official documents that reflect their current gender identity. The individual shall also be responsible for paying the fees associated with the issuance of new official documents for the purpose of changing their gender and personal name.

Section 13 In the case where an individual is under the age of fifteen, they may request the specification of their gender and personal name on the birth certificate, including the gender marker in their civil registration records, to align with their self-determined gender identity. However, such a request will require the consent of a duly appointed representative. Once the Registrar determines that the request and accompanying documents are accurate and complete, the Registrar shall proceed to change the gender and personal name information, including the gender marker in their civil registration records, to align with the individual's self-determined gender identity.

In cases where the consent of the child contradicts or conflicts with the views of the duly appointed representative, the child shall have the right to receive assistance from a prosecutor. The prosecutor shall file a petition with the court requesting an order for the Registrar to change the gender and personal name information on the birth certificate, as well as align the information in their civil registration records with the individual's self-determined gender identity. The court's consideration shall prioritize the best interests of the child, taking into account the child's age and maturity. The court's order shall be final.

Once the court has issued an order, the Registrar is required to make amendments to the gender and name information of the individual on the birth certificate, including the gender marker in their civil registration records, to align with the individual's gender identity as specified in the court order.

Chapter 3

Registration of Gender Recognition for Intersex

Section 14 Gender-affirming surgery and any intervention to alter the sexual characteristics of a child unless the person is capable of giving informed consent shall be prohibited. If a child wishes to undergo gender-affirming surgery, consent must be obtained through a duly appointed representative.

In the event of a violation of this provision resulting in the loss or impairment of the child's reproductive organs or reproductive abilities, the perpetrator shall be liable for physical assaults against others under Section 297 (2) of the Criminal Code.

Section 15 In cases where it is found that a child is born with intersex, it shall be specified that the person is intersex on the birth certificate until the person is able to express their consent. Furthermore, the gender of an intersex child, as indicated on their national identification card and other official documents, shall be specified as "Other/X."

Section 16 Intersex individuals who have reached the age of fifteen shall have the right to submit a request to specify their gender and name on the birth certificate, including gender maker, in their civil registration records in accordance with their self-identified gender identity.

Intersex individuals, who are under the age of fifteen, may submit a request to specify their gender and personal name information on the birth certificate, including the gender marker in the civil registration records, to align with their current gender identity. This request must be made with the consent of a duly appointed representative. Once the Registrar verifies that the request and accompanying documents are complete and accurate, they shall proceed to change the individual's gender and personal name on the birth certificate, as well as the gender marker in the civil registration records, to align with the person's gender identity. If the child's consent conflicts with the opinion of the duly appointed representative, the child has the right to receive assistance from a prosecutor. The prosecutor shall submit a petition to the court to issue an order for the Registrar to change the individual's gender and personal name on the birth certificate, as well as the civil registration records, to align with the person's gender identity. The court's consideration shall prioritize the best interests of the child, taking into account the child's age and maturity. The court's order shall be final.

Once the court issues an order, the Registrar is required to make amendments to the individual's gender and personal name on the birth certificate, as well as the gender marker in the civil registration records, to align them with the person's gender identity.

Chapter 4

Sexual Health Supports and Services

Section 17 Every individual has the right to receive psychological counseling and support regarding the use of medical methods to affirm their gender identity, provided by appropriate psychologists and healthcare providers. This includes diagnostic assessments when necessary. The access to assistance and services regarding sexual health shall be in accordance with the self-determination of each individual.

Section 18 Every individual shall have the right to access and receive high-quality healthcare services, as well as the right to support and comprehensive sexual health services.

In this regard, the criteria and conditions for providing sexual health support and services shall be as specified in the Ministerial Regulations.

Chapter 5

Consequences of Gender Recognition Registration

Section 19 Individuals who have undergone changes in their gender information and personal name on their birth certificates, as well as their civil registration records, shall have the right to use a title that reflects their gender identity and are entitled to the rights and responsibilities accordingly.

In the case of intersex as well as non-binary individuals, they may indicate their gender as “Other/X” without the need for titles. They shall have rights and responsibilities as individuals under the law.

Moreover, the criteria for determining titles in paragraphs 1 and 2 shall be in accordance with additional amendments to the provisions of the law regarding titles.

Section 20 A person’s gender recognition under this Act has no effect on the following:

(1) Spouse status acquired prior to marriage registration under Civil and Commercial Code conditions, unless the spouse has agreed otherwise

(2) Parental status acquired by effect of the law, child legitimation, child adoption, or as a result of court decisions or court orders, unless a person entitled to a gender identity has requested a change of registration or has made a request to the court after their gender recognition registration.

(3) A person's rights and duties as a legal heir acquired prior to the date the person is registered for gender recognition.

(4) A person's rights and duties arising from being a testator prior to the date the person is registered for gender recognition.

(5) A person's rights and duties bound by third parties to be enforceable in a civil manner.

Section 21 In the event that a person has undergone gender reassignment surgery, the new genitalia resulting from the surgery shall be protected by criminal law according to the person's self-determination in that gender identity.

Section 22 Children born to individuals who have been legally recognized in their gender identity shall be deemed legitimate children through the registration of a birth certificate.

The labor protection laws concerning maternity rights and other related rights shall be applied, with necessary adaptations, to individuals who have been legally recognized in their gender identity during pregnancy, as prescribed by the Minister of Labor.

Section 23 A person shall have the right to take leave under the labor protection law in order to enter a gender-affirming process, otherwise specified by the Minister of Labor.

Section 24 Individuals who are registered for gender recognition are entitled to safe abortion services in accordance with criminal law.

Section 25 In the case where a man or woman has been registered for gender recognition under this Act and wishes to register their marriage under the Civil and Commercial Code, they must present proof of their gender recognition registration at the time of marriage registration. Both spouses must consent to openly register their marriage before the registrar, and the registrar must record their consent.

Section 26 In the event that an individual desires to change their gender information and personal name in their birth certificate, as well as their civil registration records, after having submitted a request for gender information change, the Registrar shall be authorized to make the necessary changes to the gender information and personal name in the birth certificate, as well as in the civil registration records, to align with the individual's self-determined gender identity. This is done under the principle of protecting the right to gender recognition in accordance with the individual's legal rights to be protected at all times under the law.

Section 27 Providing information about a person's gender and name on a birth certificate as well as in civil registration is considered personal data in accordance with the law on personal data protection.

Section 28 The data controller is not permitted to reveal information about a person's gender or personal name. The original birth certificate of the applicant may not be disclosed to anyone unless the applicant who owns the personal data consents. This is in accordance with the rules set forth in the law on personal data protection.

Chapter 6

Discrimination Prevention and Equality Promotion

Section 29 The right to determine a person's gender identity shall be protected by this law.

Any rules, regulations, or practices that have the effect of confining or controlling a person's right to gender identity are prohibited. Any rules must be interpreted and enforced in a way that respects a person's gender identity, gender expression, and sex characteristics.

In this regard, discrimination on the grounds of a person's gender, gender identity, gender expression, and sex characteristics is considered a gender-based discrimination and an unfair gender discrimination, according to the law on gender equality.

Section 30 The provisions of this law apply to the private sector, government agencies, and officials responsible for providing public services, as well as authorities in charge of personal data protection or the storage of gender-related information.

4 ใครได้ประโยชน์จาก (ร่าง) พระราชบัญญัติ ฉบับนี้

อาจกล่าวอย่างรวบรัด ชัดเจน และตรงประเด็นที่สุดว่า คนที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดจาก (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ “คนไทยทุกคน” ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันกฎหมาย และรัฐ เพราะเป็นกฎหมายที่ “One for ALL” อย่างแท้จริง ทุกเพศสภาพสามารถเข้าถึงการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ ได้อย่างเสมอภาคกัน เพราะไม่จำเป็นต้องผ่านการแปลงเพศ หรือ การรับรองทางการแพทย์ก็สามารถแสดงเจตจำนง และจดทะเบียน เป็นเพศสภาพที่ตนต้องการได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคคลที่เป็น Intersex (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้จะระบุไว้อย่างชัดเจนว่า คนที่เป็น intersex สามารถระบุเพศในสูติบัตรเป็น **“เพศทางชีววิทยาที่หลากหลาย”** และจะต้องไม่ถูกบังคับให้เปลี่ยนเพศ จนกว่าจะได้รับคำยินยอมจากเจ้าตัว (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้ ยังครอบคลุมไปถึงกระทั่งการจดทะเบียนสมรส การสร้างครอบครัว การมีบุตร

ฉะนั้น กฎหมายฉบับนี้ในประเทศไทยไม่ใช่เป็นกฎหมาย เฉพาะคนข้ามเพศ คนอินเตอร์เซ็ก และคนนอนไบনারีอีกต่อไป แต่จะเป็นกฎหมายที่ให้ความสำคัญเรื่องของเจตจำนงของตัวเอง หรือการแสดงความรู้สึก ความต้องการของตัวเองแสดงต่อรัฐ จึงเป็นประโยชน์ต่อกฎหมายอีกหลาย ๆ ฉบับที่กำลังขับเคลื่อน ที่เน้นเรื่องเจตจำนงของตัวเองอยู่เหมือนกัน เป็นการเปลี่ยนมุมมอง วิธีคิด และแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้เราเห็นถึงเจตจำนงของตัวเอง มากขึ้น

5

ข้อกังวลที่สังคมมีต่อ (ร่าง) พระราชบัญญัติ ฉบับนี้

ความกังวล

กฎหมายฉบับนี้
จะนำมาซึ่งความวุ่นวาย
สร้างความปั่นป่วน
หลอกลวงกัน

กฎหมายฉบับนี้จะเป็น
เครื่องมือของอาชญากร
หรือหลีกเลียง
การเกณฑ์ทหาร

กฎหมายฉบับนี้ทำให้
ประเทศไทยต้องเสีย
งบประมาณไปสำหรับ
คนกลุ่มเฉพาะที่เป็น
คนส่วนน้อย

กฎหมายฉบับนี้จะรับรองสิทธิ
ของกลุ่ม Non-Binary หรือ
กลุ่มคนที่อยู่นอกกล่องเพศ
หญิง ชายอย่างไร ในเมื่อ
กฎหมายไทยยังครอบคลุม
อยู่แค่สิทธิทางเพศ
เป็นหญิง - ชาย

หลากหลายมุมมอง หลายคำถามที่เป็นข้อกังวล และหวั่นวิตกต่าง ๆ นานา ที่อิงอลขึ้นในสังคมเมื่อได้รับรู้ว่า มี (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้เกิดขึ้น ซึ่งถือเป็นเรื่องธรรมดาที่จะเกิดคำถามเหล่านี้เพราะนี่เป็นกฎหมายใหม่ที่สังคมไทยยังไม่รู้จัก อย่างไรก็ตามมีข้อเท็จจริงคร่าว ๆ ที่สามารถตอบคำถามเหล่านั้น ดังนี้

- ในความเป็นจริงมีหลากหลายประเทศกว่า 80 ประเทศที่รับรองประกาศใช้กฎหมายนี้แต่กลับไม่พบความรุนแรงปั่นป่วนดังกล่าว
- ประเทศต่าง ๆ เห็นพ้องต้องกันว่าถือเป็นความจำเป็นที่ต้องมีกฎหมายฉบับนี้เพราะสามารถตอบโจทย์เรื่องสิทธิ สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาวะของทุกคน ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ
- กฎหมายฉบับนี้ไม่ใช่การเพิ่มสิทธิแต่เป็นการ “ให้สิทธิ” โดยเฉพาะสิทธิที่คนหลากหลายทางเพศมีแต่ไม่เคยเข้าถึง

ดังที่กล่าวไปแล้วว่ากฎหมายฉบับนี้ไม่ได้เกิดขึ้นลอย ๆ ตามใจฉันหรือตามใจกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ หากเป็นกฎหมายที่ยึด และอิงหลักการสิทธิมนุษยชนสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการยอร์กยาการ์ตา (The Yogyakarta Principles) ซึ่งปัจจุบันได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมที่เรียกว่า The Yogyakarta Principles plus 10 ซึ่งมีหลักการยอร์กยาการ์ตา ปี 2007 และปี 2017 รวมแล้วมีหลักการทั้งหมด 39 ข้อ ที่เน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนให้ก้าวไปสู่การเคารพความแตกต่างหลากหลาย และความเสมอภาคทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหัวข้อที่ 31 ได้ระบุว่า “มนุษย์ทุกคนย่อมถูกรับรองในการก้าวถึงสิทธิทางกฎหมายโดยไม่ถูกบังคับให้ปรับเปลี่ยนสรีระหรือเปิดเผยเพศ มีสิทธิในเพศสภาพหรือความพึงพอใจทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ การแสดงออกทางเพศ และลักษณะทางเพศสรีระ มนุษย์มีสิทธิในการเข้าถึงเอกสารทางกฎหมายที่ใช้ในการรับรองอัตลักษณ์ที่รวมถึงสูติบัตร ไม่ว่าเขาจะพึงพอใจทางเพศ เพศสภาพ การแสดงออกถึง เพศสรีระแบบใดก็ตาม มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางเพศของตนในเอกสารทุกฉบับที่มีข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศ

^๑ สืบค้นจาก https://yogyakartaprinciples.org/wp-content/uploads/2017/11/A5_yogyakartaWEB-2.pdf
Update 11 July 2022.

หลักการยอร์กยาการ์ตา (The Yogyakarta Principles) ข้อ 31 ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้ออกเอกสารหรือออกนโยบายใด ๆ ไว้ว่า

1. รัฐต้องส่งเสริมกระบวนการในการเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางเพศที่รวดเร็ว เข้าใจและเข้าถึงง่าย
2. รัฐต้องมีตัวเลือกอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลให้ครอบคลุมและหลากหลาย
3. รัฐต้องไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาทางการแพทย์ และการวินิจฉัยจากจิตแพทย์ การกำหนดอายุขั้นต่ำหรือขั้นสูง สถานะทางเศรษฐกิจ สุขภาพ สถานะสมรส หรือการได้รับการยืนยันจากผู้ปกครอง บุคคลที่สาม เพื่อใช้กับบุคคลที่ยืนยันในการยื่นเจตจำนงในการเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศในเอกสารราชการ
4. รัฐต้องไม่นำประวัติอาชญากรรม ประวัติสถานะของการข้ามแดน หรือสถานะใด ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการขัดขวางให้คน ๆ หนึ่ง เข้าถึงสิทธิในการเปลี่ยนข้อมูลอัตลักษณ์ทางเพศในเอกสารราชการของรัฐ

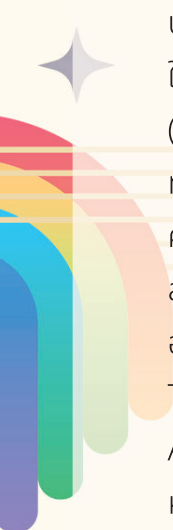
หากพิจารณาจากทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ พบว่าการรับรองสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคล อาจจำแนกแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่หนึ่ง การรับรองสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพโดยคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลสูงสุดในหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น ศาลรัฐธรรมนูญประเทศอิตาลี ศาลรัฐธรรมนูญเยอรมนี ศาลรัฐธรรมนูญออสเตรเลีย ศาลสูงสุดของประเทศปากีสถาน ศาลสูงสุดของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

กลุ่มที่สอง การรับรองสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพโดยกฎหมายลายลักษณ์อักษรของรัฐ โดยอาจเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ หรือโดยกฎหมายลำดับรองของฝ่ายปกครอง เช่น ประเทศฟินแลนด์ ประเทศอังกฤษ ประเทศสเปน ประเทศสหพันธรัฐเยอรมัน เป็นต้น

การรับรองดังกล่าวส่งผลให้หลายประเทศได้เริ่มทยอยตรากฎหมายเพื่อรับรองสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคลเพิ่มมากขึ้นในเวลาต่อมา ซึ่งหากพิจารณาถึงกฎหมายเกี่ยวกับการรับรองสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ อันถือเป็นต้นแบบของประเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันแล้วย่อมได้แก่ กฎหมายว่าด้วยเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศและการดูแลสุขภาพของบุคคลข้ามเพศ (The Argentinean Gender Identity and Health Comprehensive Care for Transgender People Act 2012) ของประเทศอาร์เจนตินา หรือในปี ค.ศ. 2013 ประเทศออสเตรเลียได้กำหนดแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลออสเตรเลียว่าด้วยการรับรองเพศและเพศสภาพ (Australian Government Guidelines on the Recognition of Sex and Gender 2013) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของบุคคลให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ต่อจากนั้นในปี ค.ศ. 2015 ประเทศมอลตาได้ตรากฎหมายว่าด้วยอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศและคุณลักษณะทางเพศ (The Gender Identity, Gender Expression and Sex Characteristics Act 2015) ซึ่งกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการรับรองสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ รวมถึงกำหนดกระบวนการขั้นตอนเกี่ยวกับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของกลุ่ม บุคคลข้ามเพศและบุคคลอินเตอร์เซ็กบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนสากลอย่างชัดเจน กล่าวคือ บุคคลย่อมมีสิทธิในการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามหลักการแสดงเจตจำนงของบุคคล (Self-Determination) โดยจะต้องไม่ถูกบังคับให้เข้าสู่กระบวนการรักษาทางการแพทย์ หรือถูกบังคับให้ยื่นเอกสารทางการแพทย์เพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงความผิดปกติด้านอัตลักษณ์ทางเพศสภาพในการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพตามกฎหมายแต่อย่างใด ซึ่งเป็นที่น่ายินดีว่า (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ The Gender Identity, Gender Expression, and Sex Characteristics Act. B.E. 256X (GEN-ACT) ของประเทศไทยก็นำหลักการดังกล่าวมาเป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการร่างกฎหมายเช่นกัน

จากงานโครงการวิจัยผลการใช้กฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ : กรณีประเทศอาร์เจนตินา มอลตา ไอซ์แลนด์ (Thai TGA, 2566) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทั้ง 3 ประเทศที่มีกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศบังคับใช้ และเป็นมิตรกับผู้เข้าใช้กฎหมายโดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผลกระทบ มิติทางกฎหมาย ด้านการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชน ด้านสิทธิประโยชน์และ ข้อยกเว้นหรือข้อจำกัดสิทธิ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านคุณภาพชีวิต

“โครงการวิจัยผลการใช้กฎหมายรับรองเพศสภาพ กรณีประเทศอาร์เจนตินา มอลตา และไอซ์แลนด์”

https://www.youtube.com/watch?v=OQBihNeW_w0

ข้อพิจารณา 5 ด้าน	ประเทศ อาร์เจนตินา	ประเทศ มอลตา	ประเทศ ไอซ์แลนด์
ชื่อกฎหมาย	กฎหมายว่าด้วย อัตลักษณ์ทาง เพศสภาพ ค.ศ. 2012	กฎหมายว่าด้วย อัตลักษณ์ทางเพศ สภาพ การแสดงออก ทางเพศสภาพ และ คุณลักษณะทางเพศ ค.ศ. 2015	กฎหมายว่าด้วย การกำหนดเจตจำนง ในเรื่องเพศสภาพ ค.ศ. 2019
ด้านผลกระทบ มีทิศทางกฎหมาย	การรับรองเพศสภาพ กรณีผู้เยาว์ - อายุ 13 ปี ถึง 16 ปีบริบูรณ์ ต้องให้ความยินยอมด้วยตนเองโดยได้รับความช่วยเหลือจากผู้แทนโดยชอบธรรม - อายุ 16 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้ความยินยอมได้ด้วยตนเอง การรับรองเพศสภาพ ของกลุ่มนอนโบนารี - อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายระบุเพศ "X" เพื่อยืนยันตัวตนในเอกสารของรัฐได้	การรับรองเพศ สภาพกรณีผู้เยาว์ - อายุต่ำกว่า 16 ปี ต้องดำเนินการโดยบิดามารดา หรือผู้ปกครองในฐานะตัวแทนผู้เยาว์ - อายุ 16 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปสามารถใช้สิทธิได้ด้วยตนเอง การรับรองเพศสภาพ ของกลุ่มนอนโบนารี - การระบุเพศ "X" จะต้องยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงเพศต่อหน่วยงานเป็นเรื่อง ๆ ไป การรับรองเพศสภาพ กรณีผู้ลี้ภัย/ผู้อพยพ - รับรองสิทธิในอัตลักษณ์ทางเพศแก่ Refugees เท่านั้น	การรับรองเพศ สภาพกรณีผู้เยาว์ - อายุต่ำกว่า 15 ปี บริบูรณ์ ต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้แทนโดยชอบธรรม - อายุ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปสามารถใช้สิทธิได้ด้วยตนเอง การรับรองเพศสภาพ ของกลุ่มนอนโบนารี - อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายระบุเพศ "X" การรับรองเพศสภาพ กรณีผู้ลี้ภัย/ผู้อพยพ - ให้การรับรองทั้งกรณี Refugees และ asylum seeker

ข้อพิจารณา 5 ด้าน	ประเทศ อาร์เจนตินา	ประเทศ มอลตา	ประเทศ ไอซ์แลนด์
ด้านการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชน	- สิทธิได้รับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของตน - สิทธิในความเป็นอิสระต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศของตนเอง - สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติตามอัตลักษณ์ทางเพศ - รับรองการเปลี่ยนแปลงเครื่องหมายระบุเพศ	- การเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียนเกี่ยวกับเพศสภาพของบุคคล เป็นอำนาจของศาล หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ	- บุคคลที่มีสัญชาติไอซ์แลนด์ได้รับสิทธิในการจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนเพศ

ข้อพิจารณา 5 ด้าน	ประเทศ อาร์เจนตินา	ประเทศ มอลตา	ประเทศ ไอซ์แลนด์
ด้านสิทธิ ประโยชน์และ ข้อยกเว้นหรือ ข้อจำกัดสิทธิ	*โดยยึดหลักผลประโยชน์สูงสุดของประชาชน 1. ข้อจำกัดเกี่ยวกับการบังคับใช้สิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง - การยื่นครั้งแรกต้องเป็นไปตามกระบวนการพิจารณาทางปกครอง - สามารถเปลี่ยนกลับได้เพียง 1 ครั้ง และขอให้มีการแก้ไขอีกครั้งได้โดยอาศัยอำนาจศาล 2. ข้อจำกัดด้านเวลาในการใช้สิทธิ - ไม่มีกำหนดเวลาสิ้นสุด สามารถใช้ได้ตลอดชีวิต 3. กระบวนการพิจารณาสำหรับการยื่นคำร้องในครั้งที่ 2 (เพื่อเปลี่ยนกลับ) ผลที่เกิดขึ้น - ย่อมขึ้นอยู่กับองค์การตุลาการ	- กรณีมีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศในใบสูติบัตรใหม่อีกครั้งหลังจากยื่นคำร้อง สามารถทำได้เพียงครั้งเดียวโดยอาศัยคำสั่งศาล - รวมผู้ยื่นคำร้องแล้วทั้งสิ้น 163 ราย	- กรณีมีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพศในใบสูติบัตรใหม่อีกครั้งหลังจากยื่นคำร้อง สามารถทำได้เพียงครั้งเดียว *เว้นแต่เหตุผลอันชอบธรรม เกิดจากสถานการณ์พิเศษ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนเพื่อพิจารณา - รวมผู้ยื่นคำร้องแล้วทั้งสิ้น 473 ราย

ข้อพิจารณา 5 ด้าน	ประเทศ อาร์เจนตินา	ประเทศ มอลตา	ประเทศ ไอซ์แลนด์
ด้านสังคมและ วัฒนธรรม	มิติการขับเคลื่อนทางสังคม ที่เปลี่ยนไป - ก่อให้เกิดบริการทางสังคมจากภาคประชาสังคมมากขึ้น - การเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรสื่อมวลชน - การทำงานร่วมกับกลุ่มเห็นต่างได้ดีขึ้น? ผลจากการศึกษาประสบการณ์ การรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลง ในระดับบุคคล - การศึกษาและการทำงานจะคำนึงถึงสิทธิของบุคคลที่ได้รับการรับรองเพศสภาพ เช่น การอบรมบุคลากรให้ละเอียดอ่อน และเคารพสิทธิ - ความปลอดภัยและสิทธิพลเมือง คนในสังคมมีเสรีภาพในการแสดงออกมากขึ้น ลดความขัดแย้งหรือการละเมิดสิทธิ - ระบบบริการสุขภาพ บนฐานสิทธิมนุษยชน ให้ความสำคัญกับการตระหนักรู้ ลดการปฏิเสธที่จะเข้ารับบริการด้านสุขภาพ	การรับรองเพศสภาพบนฐานของการกำหนดเจตจำนงของตนเอง มีมาตรฐานในการคุ้มครองสิทธิสตรี และสร้างหลักประกันในความเท่าเทียมระหว่างเพศในระดับสูง เป็นการสนับสนุนสร้างความเท่าเทียมระหว่างเพศให้เกิดขึ้นในรัฐ ข้อกังวลของการมีกฎหมายที่รับรองเพศสภาพในระดับภูมิภาคของสหภาพยุโรป คือบางประเทศที่ยังขาดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่างไรก็ดี จากผลการสำรวจพบว่าไม่พบรายงานว่ามีผู้ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือเจตนากระทำ ความผิดทางอาญา	

ข้อพิจารณา 5 ด้าน	ประเทศ อาร์เจนตินา	ประเทศ มอลตา	ประเทศ ไอซ์แลนด์
ด้านคุณภาพชีวิต	1. กรณีการจำคุกในเรือนจำของบุคคลข้ามเพศ - บางเรือนจำแยกที่พิทักษ์สำหรับบุคคลข้ามเพศเป็นเฉพาะ 2. กรณีการแข่งขันกีฬาของบุคคลข้ามเพศ - บุคคลย่อมมีสิทธิในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาตามอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของตนเอง 3. กรณีการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพ - สิทธิในการเข้ารับบริการด้านสุขภาพที่รอบด้านจากผู้เชี่ยวชาญในการรับฮอร์โมน การศัลยกรรมผ่าตัดโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย - ปราศจากการกำหนดหรือตัดสินว่าเป็นผู้มีสิทธิจากศาล หรือการวินิจฉัยจากแพทย์	1. ผลกระทบเชิงลบต่อคุณภาพชีวิต - กรณีสตรีข้ามเพศอาศัยในเรือนจำใช้หนังสือรับรองยืนยันเพศสภาพแสดงเจตนาที่จะดำรงอยู่ตลอดระยะเวลาที่ถูกลักขังได้ 2. ผลกระทบในเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิต - ปี ค.ศ. 2018 สร้างหน่วยงานเพื่อให้บริการด้านสุขภาพแก่กลุ่มบุคคลข้ามเพศเป็นการเฉพาะ และได้ให้บริการกว่า 250 ราย จนถึงปัจจุบัน	จากข้อมูลสัมภาษณ์ประชากรในประเทศมีมติอำนาจในการตัดสินใจชี้ให้เห็นว่า - มีสติ ความเป็นเหตุผลในการรับผิดชอบการตัดสินใจ การจัดการสภาพจิตใจ และร่างกายตนเองได้ดีขึ้น - มีเหตุผลอย่างเหมาะสมในการนิยามตนเอง - มีสำนึกความเป็นพลเมืองอย่างชัดเจน - มีการตระหนักสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย - เกิดการปฏิรูประบบการแพทย์และสาธารณสุข

6

ภาคีเครือข่ายและ
คณะกรรมการฯ

1. คณะกรรมการขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.

1)	คุณรณภูมิ สามัคคีคารมย์	ประธานดำเนินงาน
2)	พศ.ดร.กัญวฬ ฟองแก้ว	คณะกรรมการ
3)	คุณกิตติบัณฑิต ธรรมรัช	คณะกรรมการ
4)	คุณจิตติมา ภาณุเตชะ	คณะกรรมการ
5)	พศ.ดร.จิราภรณ์ อรุณาภุส	คณะกรรมการ
6)	คุณเจษฎาพร ทองงาม	คณะกรรมการ
7)	อาจารย์ ดร.ชเนตตี ทินนาม	คณะกรรมการ
8)	รศ. ดร.ชัชคณะค์ แพรขาว	คณะกรรมการ
9)	คุณฐิติยานันท์ หนักป้อ	คณะกรรมการ
10)	คุณณชเล บุญญาภิสมภาร	คณะกรรมการ
11)	คุณดนัย สิบจงรัตน์	คณะกรรมการ
12)	ดร.พญ.นิตยา ภาณุภาค	คณะกรรมการ
13)	คุณพิมพ์ผดดา ขำวีระ	คณะกรรมการ
14)	คุณพีรธานี ศุภลักษณ์	คณะกรรมการ
15)	คุณยลลดา เกริกก้อง สอนยศ	คณะกรรมการ
16)	คุณรณกฤต หะมีชาติ	คณะกรรมการ
17)	คุณรตี แต่สมบัติ	คณะกรรมการ
18)	คุณรัฐวิทย์ อภิพุทธิพันธ์	คณะกรรมการ
19)	คุณวัชรวิทย์ วราภิทรนณญ์	คณะกรรมการ
20)	คุณวัฒนา เกี้ยวพา	คณะกรรมการ
21)	รศ. ดร.สุชาดา ทวีสิทธิ์	คณะกรรมการ

โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

- 1.1. ให้ความคิดเห็น สาระสำคัญในประเด็นการเขียนร่างกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ
- 1.2. ติดตามการทำงาน กองเลขานุการ ฝ่ายรับผิดชอบเขียนร่างกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ
- 1.3. ประสานการทำงานร่วมกับภาคีอื่น ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดทำร่างกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ บรรลุผลในการจัดร่างกฎหมายรับรองเพศสภาพ
- 1.4. คณะกรรมการฯ มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานเพิ่มเติม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ที่ปรึกษาขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.

- 1) คุณสุภาณี พงษ์เรืองพันธุ์ ที่ปรึกษา

โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

- 2.1. ให้คำปรึกษาในส่วนที่คณะกรรมการฯ ร้องขอ
- 2.2. ให้คำแนะนำที่ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

3. กองเลขานุการเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.

1)	คุณอารยา สุขสม	กองเลขานุการ ผู้รับผิดชอบเขียนร่างกฎหมาย
2)	คุณประสิทธิ์ สุขงษา	กองเลขานุการ ฝ่ายประสานงาน
3)	คุณภัทรา ภูศรีฐาน	กองเลขานุการ ฝ่ายประสานงาน
4)	คุณอภิญา ผดุงโชค	กองเลขานุการ ฝ่ายประสานงาน
5)	คุณเอกรินทร์ เกิดสูง	กองเลขานุการ ฝ่ายประสานงาน

โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

3.1. เขียนร่างกฎหมายตามที่ได้รับความคิดเห็น สำคัญ จากคณะกรรมการจัดร่างกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ

3.2. ปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการจัดร่างกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศและแสดงความคิดเห็น

3.3. บันทึกการประชุมและสรุปบันทึกการประชุมในทุกครั้งที่มีการจัดประชุมร่างกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ

3.4. ประสานงานตามที่คณะกรรมการร่างกฎหมายรับรองเพศสภาพ (ชั่วคราว) มอบหมาย

3.5. ดำเนินการในเรื่องงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในส่วนของการจัดประชุมร่างกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยงการประชุมของผู้เข้าร่วม ค่าจัดประชุมรูปแบบออนไลน์ เป็นต้น

3.6. ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการร่างกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการประชุมใด ๆ ในทุกครั้งที่มีการจัดประชุม

7

การมีส่วนร่วม ของคุณ

เว็บไซต์เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

www.gen-act.org

ช่องทางการติดต่อ

 กองเลขาขับเคลื่อน (ร่าง) พระราชบัญญัติ
รับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ
การแสดงออกทางเพศสภาพ
และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ.

 info@thaitga.org

 เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย

 Thai TGA

 095-3615796

#เพศกำหนดเอง

#รับรองเพศสภาพภาคประชาชน

หากมีกฎหมายฉบับนี้แล้วนั้น
ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์มากที่สุด
เพราะเมื่อใดก็ตามที่กฎหมายมีความก้าวหน้า
ประเทศก็就会有ความก้าวหน้า
ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ ผู้คน
ทุกคนก็จะได้รับมรรคผล
ได้ประโยชน์กันถ้วนหน้าเฉกเช่นเดียวกัน

รณกฤต หะมิชาติ

กรรมการ GEN-ACT และอุปนายกสมาคมบุคคลข้ามเพศแห่งประเทศไทย
งานเสวนาเปิด (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ
การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ....

วันที่ 30 มิถุนายน 2565

**“คำนำหน้านาม
คนข้ามเพศ
และสมัครงาน”**

สาระสำคัญของ (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้มี 3 ข้อ

1. การรับรองเพศสภาพตั้งอยู่บนหลักการ self-determination หรือหลักการแสดงเจตจำนง คือ ห้ามบังคับให้ไปตรวจสุขภาพจิต ห้ามบังคับให้แปลงเพศก่อน

2. การแสดงเจตจำนงต้องเลือกด้วยตัวเองเท่านั้น ไม่มีใคร ตัดสิน ห้ามหรือบังคับให้เลือก และห้ามระบุเพศ เขาว่าจะจะเป็นเพศอะไร เขาต้องมีสิทธิเลือกด้วยตัวเอง

3. เมื่อบุคคลได้แสดงเจตจำนงแล้ว ต้องสนับสนุนบุคคลนั้น ทางด้านสาธารณสุขและสุขภาวะด้วย

คุณยลดา เกริกทอง สอนยศ

กรรมการ GEN-ACT นายกสมาคมบุคคลข้ามเพศแห่งประเทศไทย งานเสวนาเปิด (ร่าง) พระราชบัญญัติรับรองอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ การแสดงออกทางเพศสภาพ และคุณลักษณะทางเพศ พ.ศ....

วันที่ 30 มิถุนายน 2565

“คำนำหน้านาม
คนข้ามเพศ และ
การรับปริญญา”

สถาบันพระปกเกล้า
King Prajadhipok's Institute

THAITGA

มูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน
THE FOUNDATION OF TRANSGENDER ALLIANCE FOR HUMAN RIGHTS

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย
Rainbow Sky Association of Thailand (RSAT)

สมาคมบุคคลข้ามเพศแห่งประเทศไทย
TRANSEXUAL ASSOCIATION OF THAILAND

สถาบันพระปกเกล้า
King Prajadhipok's Institute

THAITGIA

มูลนิธิเครือข่ายเพื่อนกะเทยเพื่อสิทธิมนุษยชน
THE FOUNDATION OF TRANSGENDER ALLIANCE FOR HUMAN RIGHTS

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย
Rainbow Sky Association of Thailand (RSAT)

สมาคมบุคคลข้ามเพศแห่งประเทศไทย
TRANSEXUAL ASSOCIATION OF THAILAND

